

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: Risk Society and disaster management (SOCMJE-101)

Date: 09/12/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
- 1) What does the concept of "risk society" mean in the context of global health crises?
 - 2) What was the Green Revolution, and how did it affect agriculture in India?
 - 3) How do the SDGs aim to address social, economic, and environmental challenges globally?
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
- 1) How did Gandhi's philosophy challenge the modern model of industrial development?
 - 2) What is Ecofeminism? How does it link environmental issues with women's struggles?
 - 3) How are Buddha's teachings relevant in the modern ecological context?
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
- a) What is meant by appropriate technology? Why is it important in sustainable development?
 - b) Define climate change. What are its sociological implications?
 - c) How did the COVID-19 pandemic highlight the vulnerabilities of modern societies?
- मराठी रूपांतर
- सूचना :** १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.
- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
- १) जागतिक आरोग्य संकटांच्या संदर्भात जोखीम समाज ही संकल्पना काय सांगते?
 - २) हरित क्रांती म्हणजे काय आणि ती भारताच्या कृषी क्षेत्रावर कशी प्रभावी ठरली?
 - ३) SDGs जगभरातील सामाजिक, आर्थिक आणि पर्यावरणीय समस्यांवर कशा प्रकारे उपाय शोधतात?
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
- १) गांधीजींच्या विचारसरणीने आधुनिक औद्योगिक विकासाच्या मॉडेलला कसे आव्हान दिले?
 - २) पर्यावरणीय स्त्रीवाद म्हणजे काय? पर्यावरणीय प्रश्न आणि महिलांचे संघर्ष यांचा यात कसा संबंध आहे?
 - ३) आधुनिक पर्यावरणीय संदर्भात बुद्धांच्या शिकवणी कशा उपयुक्त आहेत?
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ द ०५) (१०)**
- अ) योग्य तंत्रज्ञान म्हणजे काय? शाश्वत विकासासाठी ते का महत्वाचे आहे?
 - ब) हवामान बदल म्हणजे काय? त्याचे समाजशास्त्रीय परिणाम काय आहेत?
 - क) कोविड-१९ महामारीने आधुनिक समाजातील कोणती असुरक्षा अधोरेखित केली?